

Beleidsregels toepassing Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige overlast (artikel 172a en 172b Gemeentewet)

Inleiding

Na een lange voorgeschiedenis van vier jaar is de nieuwe Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast (MBVEO) op 1 september 2010 in werking getreden.

Aanleiding voor dit wetsvoorstel was onder meer het signaal van een aantal gemeenten dat zij in toenemende mate vormen van structurele ernstige overlast en voetbalvandalisme ondervinden, waarbij de veroorzakers met het huidige bestuurlijke en strafrechtelijke instrumentarium onvoldoende adequaat kunnen worden aangepakt. De vaak gebruikte term Voetbalwet is daarbij misleidend. De werking van de wet is namelijk veel breder dan het bestrijden van voetbaloverlast. De wet geeft zowel aan de burgemeester als aan de officier van justitie mogelijkheden om preventief in te grijpen bij **allerlei** vormen van ernstige verstoring van de openbare orde waarbij een gegronde vrees voor herhaling of voortzetting bestaat. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan ernstige overlast in wijken maar ook overlast bij evenementen en bij voetbalwedstrijden.

Met de wet is een aantal nieuwe artikelen ingevoegd in de Gemeentewet, het wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht. De burgemeester kan een gebiedsverbod en/of een meldingsplicht opleggen. Ook heeft hij de mogelijkheid een groepsverbod op te leggen en een avondklok in te stellen voor kinderen onder de 12 jaar, die 's avonds op straat overlast veroorzaken. De officier van justitie krijgt soortgelijke bevoegdheden als het gaat om verdachten van een strafbaar feit.

De wetgever ziet de nieuwe wet als een zwaar middel dat alleen moet worden ingezet in gevallen van ernstige, aanhoudende overlast en wanneer het bestaande instrumentarium tekort schiet. De burgemeester heeft het daarom wenselijk geacht voor de toepassing van de nieuwe wet beleidsregels op te stellen. In deze beleidsregels geeft de burgemeester aan op welke wijze hij van zijn bevoegdheden gebruik zal maken.

De burgemeester van Dordrecht,

Overwegende:

- dat de Eerste Kamer op 6 juli 2010 heeft ingestemd met de Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast (MBVEO).
- dat het wenselijk is beleidsregels vast te stellen m.b.t. de toepassing van artikel 172a en artikel 172b Gemeentewet wat betreft de bevoegdheden bij herhaaldelijke groepsgerelateerde en/of individuele overlast;

gelet op de artikelen 172a en 172b van de Gemeentewet en 4:81 Algemene Wet bestuursrecht;

Besluit vast te stellen de volgende beleidsregels

Deze beleidsregels zien toe op het toepassen van artikel 172a en 172b van de Gemeentewet bij herhaaldelijk ordeverstoring gedrag op grond van de Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast (MBVEO). De bevoegdheden richten zich op het kunnen stoppen, het ingrijpen en het doorbreken van het ordeverstoring gedrag van een individu of van een groep in bepaalde wijken of gebieden waar de openbare orde onder druk staat, of ten behoeve van het ordelijk verloop van evenementen, waaronder voetbalwedstrijden.

Voor zover het jeugdoverlast betreft vergt de toepassing van deze bevoegdheden een andere afweging. In deze beleidsregels wordt daar waar nodig afzonderlijk op ingegaan, gelet op het specifieke karakter van deze problematiek.

De bevoegdheden van de burgemeester worden alleen ingezet als de bestaande maatregelen tegen overlast (bijlage 1) niet of onvoldoende adequaat worden geacht. De burgemeester beoordeelt dit op casusniveau en in nauwe samenspraak met de officier van justitie én op advies van de politie.

Daarbij zal steeds gekozen worden voor de minst ingrijpende maatregel die nog effectief is voor die specifieke situatie.

Dit laat onverlet dat de burgemeester een afwijkingsbevoegdheid heeft indien dit door de bijzondere omstandigheden gelet op de openbare orde noodzakelijk is.

De bevoegdheden op grond van 172a en 172b Gemeentewet¹

Op grond van artikel 172a eerste lid Gemeentewet kan de burgemeester aan een persoon die herhaaldelijk individueel of groepsgewijs de openbare orde heeft verstoord óf bij groepsgewijze verstoring van de openbare orde een leidende rol heeft gehad, bij ernstige vrees voor verdere verstoring van de openbare orde de volgende maatregelen opleggen:

1. gebiedsverbod;
2. groepsverbod;
3. meldingsplicht en intergemeentelijke meldingsplicht;
4. begeleidingsplicht minderjarige tot 12 jaar.

1. Gebiedsverbod

1. Een overlastgever krijgt het bevel zich niet te bevinden in of in de omgeving van één of meer bepaalde objecten binnen de gemeente, dan wel in één of meer bepaalde delen van de gemeente. Indien dit noodzakelijk is wordt een looproute aangegeven.
2. Het gebiedsverbod wordt in beginsel opgelegd voor het gebied waar de overlast heeft plaatsgevonden. Het kan echter indien het, gelet op de aantasting van de openbare orde noodzakelijk wordt geacht, ook in een ander deel van de gemeente worden opgelegd.
3. Het gebiedsverbod wordt opgelegd voor de duur van drie maanden.
4. De maatregel kan worden uitgebreid ten nadele van betrokkene of verlengd indien nieuwe feiten en omstandigheden daartoe aanleiding geven. De maatregel kan worden ingetrokken indien uit nieuwe feiten en omstandigheden blijkt dat er voldoende garanties aanwezig zijn dat herhaling is uitgesloten.
5. Indien sprake is van een persoon onder de 18 jaren wordt een gebiedsverbod alleen opgelegd indien minder vergaande middelen én de hulpverlening als integrale persoonsgerichte aanpak zijn ingezet.
6. De termijn kan drie keer worden verlengd voor telkens drie maanden.

2. Groepsverbod

1. Een overlastgever krijgt het bevel zich niet op te houden in of in de omgeving van één of meer bepaalde objecten binnen de gemeente, dan wel in één of meer bepaalde delen van de gemeente met meer dan drie andere personen.
2. Het groepsverbod wordt in beginsel opgelegd voor het gebied waar de overlast heeft plaatsgevonden. Het kan echter indien het, gelet op de aantasting van de openbare orde noodzakelijk wordt geacht, ook in een ander deel van de gemeente worden opgelegd.
3. Het groepsverbod wordt opgelegd voor de duur van drie maanden.
4. De maatregel wordt uitgebreid ten nadele van betrokkene of verlengd indien nieuwe feiten en omstandigheden daartoe aanleiding geven. In beginsel wordt een groepsverbod verlengd indien de maatregel voor de eerste keer wordt overtreden. De maatregel kan worden ingetrokken indien uit nieuwe feiten en

¹ Zie bijlage 2 voor een nadere toelichting op de nieuwe bevoegdheden en de gehanteerde begrippen

omstandigheden blijkt dat er voldoende garanties aanwezig zijn dat herhaling is uitgesloten.

5. Indien sprake is van een persoon onder de 18 jaren wordt een groepsverbod alleen opgelegd indien minder vergaande middelen én de hulpverlening als integrale persoonsgebonden aanpak zijn ingezet.
6. De termijn kan drie keer worden verlengd voor telkens drie maanden.

3. Meldingsplicht

Een meldingsplicht wordt als zelfstandige maatregel aan de overlastgever opgelegd, of aan de persoon die een gebiedsverbod overtreedt wordt naast het gebiedsverbod een meldingsplicht opgelegd. De tijdstippen en plaats worden nader, per individueel geval, bepaald.

1. De meldingsplicht wordt opgelegd voor drie maanden, dan wel de duur van het evenement.
2. De maatregel kan worden uitgebreid ten nadele van betrokkene of verlengd indien nieuwe feiten en omstandigheden daartoe aanleiding geven. De maatregel kan worden ingetrokken indien uit nieuwe feiten en omstandigheden blijkt dat er voldoende garanties aanwezig zijn dat herhaling is uitgesloten.
3. Indien sprake is van een persoon onder de 18 jaren wordt een meldplicht alleen opgelegd indien minder vergaande middelen én de hulpverlening als integrale persoonsgerichte aanpak zijn ingezet.
4. De termijn kan drie keer worden verlengd voor telkens drie maanden.

Intergemeentelijke meldingsplicht (verzoek andere gemeenten)

1. De meldingsplicht wordt zoveel mogelijk opgelegd in de gemeente waar betrokkene woonachtig is, tenzij de aard van de omstandigheden zich hier tegen verzet. Hiervan is onder meer sprake indien de burgemeester van de plaats waar de persoon woonachtig is geen toestemming heeft gegeven voor de melding. Het oordeel van de burgemeester van die betreffende gemeente wordt in principe verkregen door de burgemeester of door de politie in opdracht van de burgemeester. De burgemeester legt niet eerder een meldingsplicht op dan nadat er afstemming heeft plaatsgevonden met de korpschef van de politie.
2. De burgemeester geeft niet eerder toestemming aan de burgemeester van een verzoekende gemeente, om een ordeverstoorder in de gemeente Dordrecht te laten melden, dan nadat de politie over het ingediende verzoek een advies heeft gegeven. De toestemming kan mondeling worden gegeven.

4. Burgemeestersbevel voor minderjarige tot 12 jaar

1. Een persoon die gezag uitoefent over een minderjarige die de leeftijd van 12 jaar nog niet heeft bereikt en herhaaldelijk groepsgewijs overlast pleegt, krijgt bij ernstige vrees voor verdere verstoring van de openbare orde, een bevel opgelegd dat:
 - a. de minderjarige zich niet zonder begeleiding van een ouder of verzorger dan wel een andere door de burgemeester aan te wijzen meerderjarige mag ophouden bij bepaalde objecten of in bepaalde delen van de gemeente; of
 - b. de minderjarige zich niet zonder begeleiding van een persoon die het gezag over hem uitoefent op bepaalde dagen gedurende een aangegeven tijdvak tussen 8 uur 's avonds en 6 uur 's ochtends mag bevinden op voor het publiek toegankelijke plaatsen.

De maatregel wordt slechts opgelegd indien de integrale persoonsgerichte aanpak is ingezet of deze is geweigerd.

2. Indien zich nieuwe feiten of omstandigheden voordoen kan de burgemeester het bevel wijzigen. Het bevel wordt ingetrokken al het niet langer nodig is ter voorkoming van verdere verstoringen van de openbare orde, bijvoorbeeld wanneer de overlastgevende jeugdgroep niet langer meer bestaat, wanneer de

opvoedsituatie zodanig is verbeterd of wanneer het kind in een (ander) pleeggezin of in een jeugdinstelling is geplaatst.

3. De begeleidingsplicht wordt opgelegd voor de duur van drie maanden en kan niet worden verlengd.

Voorwaarden bevoegdheden op grond van 172a en 172b Gemeentewet

De burgemeester kan gebruik maken van zijn bevoegdheden indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- het gaat om een herhaaldelijke verstoring van de openbare orde;
 - er is een ernstige vrees voor verdere verstoringen van de openbare orde;
 - de overlast is gepleegd door het individu of door een groep;
- en bij 12-minners
- groepsgewijze ordeverstorende gedragingen.

Binnen deze beleidsregels worden de volgende toepassingsgebieden onderscheiden.

Overlast in bepaalde wijken

Gelet op de reikwijdte van de bevoegdheden, zoals groepsgerelateerde en individuele overlast zijn de maatregelen toepasbaar bij de bestrijding van onder andere straatdealers/drugsrunners, drugsverslaafden en veelplegers, welke in bepaalde wijken een onaanvaardbare druk leggen op de openbare orde en veiligheid.

- A Drugsrunners of straatdealers hebben door hun (dealers)activiteiten een aanzuigende werking op allerlei vormen van criminaliteit in de openbare ruimte. Vaak gaat het om een bepaald gebied waarbij door de aanzuigende werking een onaanvaardbaar openbare ordeprobleem ontstaat. Deze personen zijn veelvuldig op de openbare weg aanwezig om, ofwel te handelen, ofwel klanten door te geleiden naar een drugshandelaar. Het alleen aanwezig zijn op de openbare weg, levert in veel gevallen geen strafbaar feit op, maar veroorzaakt veel overlast en levert bij buurtbewoners of andere aanwezigen gevoelens van onveiligheid op. Het veiligheidsgevoel wordt vergroot, als deze personen uit het straatbeeld verdwijnen.
- B Wat betreft zwerwers en alcoholisten is het feit dat een groepje zich verzamelt in beginsel niet overlastgevend. De groep als geheel of het individu moet zich overlastgevend gedragen, en dat gebeurt bij deze ordeverstoorders vaak door een combinatie van ordeverstorende gedragingen, zoals het openlijk drinken van alcohol, het intimideren van voorbijgangers, geluidsoverlast, vervuiling en wildplassen.
- C Bij de groep veelplegers gaat het om het feit dat zij veelvuldig actief zijn met het plegen van strafbare feiten al dan niet in eenzelfde gebied en (gedrags)interventies niet hebben geleid tot het stopzetten van hun orderverstorende gedragingen.

Overlast rond evenementen en voetbalwedstrijden

In deze beleidsregels wordt van een evenement gesproken overeenkomstig de definitie van artikel 2.2.1 van de APV en is tevens van toepassing op voetbalwedstrijden. Dordrecht is een stad met een gevarieerd aanbod aan goed georganiseerde evenementen. De deelnemers en bezoekers bevestigen dit beeld en zorgen meestal voor een feestelijke sfeer. Er is vooralsnog geen sprake van incidenten rond evenementen en of voetbalwedstrijden. Om dit beeld zo te houden is het belangrijk dat kan worden opgetreden tegen relschoppers die het voor een grote groep welwillende bezoekers zouden kunnen bederven. Dit betekent dat naast een goede voorbereiding het mede van belang is dat gerichte inzet plaatsvindt op bepaalde groepen/personen ter bescherming van de openbare orde en het woon-

en leefklimaat. Bij de groep voetbalsupporters gaat het bijvoorbeeld om die personen die veelal in een groep in en rond een voetbalstadion en/of bij evenementen de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren. Het gaat om die gevallen waarbij aannemelijk is, gelet op de reeds ervaren overlast, dat het ordeversturende gedrag aanhoudt.

Jeugdoverlast

Van jongeren is in ieder geval sprake indien de persoon of de personen de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Wat betreft de aanpak van jeugd of jeugdgroepen is het noodzakelijk dat het inzetten van een maatregel onderdeel moet uitmaken een geïntegreerde, persoonsgebonden aanpak. Dordrecht kent hiervoor de integrale aanpak jeugdoverlast.

Bekendmaking besluit

1. Het besluit wordt aan de betrokkene aangetekend per post toegezonden. Omstandigheden kunnen met zich mee brengen dat het verstandig wordt geacht de maatregel in persoon uit te reiken (geen postadres). Indien sprake is van een minderjarige wordt het besluit ten minste aan de ouders of voogd van de minderjarige uitgereikt.
2. Het besluit treedt in werking op het moment dat het besluit de betrokkene heeft bereikt dan wel op een nader in het besluit opgenomen tijdstip. De gedragingen en aanwijzingen waarop de beschikking is gebaseerd worden in het besluit opgenomen. Bij een meldingsplicht worden ook de tijden en de plaats waar de betrokkene zich moet melden vermeld. Bij de meldingsplicht wordt een kopie van het besluit bezorgd op de locatie waar de betrokkene zich moet melden.

Relatie bevoegdheden Officier van Justitie en bevoegdheden burgemeester

1. Op grond van artikel 509hh Wetboek van Strafvordering is de Officier van Justitie (OvJ) bevoegd een verdachte tegen wie ernstige bezwaren bestaan een gedragsaanwijzing te geven in geval van verdenking van een strafbaar feit waardoor de openbare orde ernstig wordt verstoord en waarbij grote vrees bestaat voor herhaling. Dit betekent dat indien sprake is van ordeversturend gedrag, zijnde een strafbaar feit en vervolging is ingesteld de OvJ als eerste bevoegd is een maatregel te treffen. Indien sprake is van ordeversturend gedrag, niet zijnde een strafbaar feit, treedt de burgemeester op.
2. Indien de OvJ besluit geen gedragsaanwijzing te geven (zoals een meldingsplicht, gebiedsverbod of groepsverbod) of in zijn geheel geen maatregel treft, beoordeelt de burgemeester of hij gelet op de bescherming van de openbare orde en het woon- en leefklimaat een maatregel oplegt. Gedegen afstemming tussen beide is hiervoor noodzakelijk.

Informatieplicht

1. De burgemeester informeert het Openbaar Ministerie als een maatregel wordt voorbereid en opgelegd. Het Openbaar Ministerie informeert de burgemeester als een gedragsaanwijzing wordt opgelegd.
2. In de driehoek wordt één keer per jaar gerapporteerd over het aantal opgelegde maatregelen door de burgemeester en de (hoofd)officier. Ook wordt gerapporteerd over de eventuele bezwaarschriften en de uitkomsten daarvan.

Citeertitel

De beleidsregels wordt aangehaald als: **Beleidsregels aanpak ernstige overlast.**

Bijlagen

De Beleidsregels aanpak ernstige overlast worden vastgesteld inclusief de bijlagen 1 t/m 5.

Bijlage 1	Bestaande normen en mogelijkheden om op te treden tegen verschillende vormen van overlast die de openbare orde in enge zin verstoren of dreigen te verstoren
Bijlage 2	Toelichting op de beleidsregels aanpak ernstige overlast
Bijlage 3a	Stappenplan Gebiedsverbod/groepsverbod
Bijlage 3b	Stappenplan Meldingsplicht
Bijlage 3c	Stappenplan bij de intergemeentelijke meldingsplicht
Bijlage 3d	Stappenplan burgemeestersbevel 12-minner
Bijlage 4	Informatie uitwisseling
Bijlage 5	Dossiervorming

Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op 9 februari 2011 en worden bekend gemaakt op de gemeentepagina van de Stem van Dordt

Aldus vastgesteld op 3 februari 2011.

De burgemeester van Dordrecht,

Drs. A.A.M. Brok

